

CZĘŚCI URZĄDZEN RADIOFONICZNYCH I TELEWIZYJNYCH	N O R M A B R A Ń Z O W A	
	Anteny telewizyjne I, II, III, IV i V zakresu częstotliwości oraz anteny radiofoniczne UKF/FM dla sieci głównych i sieci stacji małej mocy Wymagania elektryczne	
	BN-80 3235-01 01	
	Grupa katalogowa 1934	

1 WSTĘP

Przedmiotem arkusza normy są wymagania elektryczne dotyczące nadawczych anten telewizyjnych I, II, III, IV/V zakresu częstotliwości sieci głównej, nadawczych radiofonicznych anten UKF/FM sieci głównej oraz nadawczych i odbiorczych anten telewizyjnych I, II, III, IV/V zakresu częstotliwości i radiofonicznych UKF/FM sieci stacji małej mocy

2 ANTENY TELEWIZYJNE SIECI GŁÓWNEJ

2.1 Zakres częstotliwości Anteny telewizyjne sieci głównej powinny być szerokopasmowe, przystosowane do pracy w co najmniej jednym z następujących zakresów częstotliwości

- zakres I 48,5–66 MHz,
- zakres II 76–100 MHz
- zakres III 174–230 MHz,
- zakres IV/V 470–790 MHz

Dopuszcza się również stosowanie anten przystosowanych do pracy w części jednego z podanych zakresów częstotliwości lub anten kanałowych. Dla tych anten pozostałe wymagania określone w niniejszej normie obowiązują bez zmian

2.2 Polaryzacja anten powinna być pozioma lub pionowa albo kołowa. Wybór rodzaju polaryzacji należy do zamawiającego

2.3 Znamionowa impedancja wejściowa powinna wynosić 50 Ω. Wejście anteny powinno być niesymetryczne

2.4 Warunki dopasowania Współczynnik odbicia w kanałach roboczych mierzony na wejściu toru zasilającego nie powinien przekraczać wartości 5% (WFS 1,10), natomiast mierzony na wejściu anteny — wartości 3% (WFS 1,06). Nie określa się wartości współczynnika odbicia dla anten szerokopasmowych poza kanałami roboczymi. Anteny szerokopasmowe przystosowane do pracy w części lub w całym zakresie częstotliwości powinny być tak skonstruowane, aby ich przestrojenie na żądany przez zamawiającego kanał lub kanały robocze było łatwe i nie wymagało demontażu anteny

2.5 Obciążalność Wartość dopuszczalnej mocy doprowadzonej do anteny określa producent anteny jako jedną z następujących wartości 2, 10, 20, 40, 2×40 i 3×40 kW mocy szczytowej sygnału wielkiej częstotliwości wizji z uwzględnieniem sygnału fonii. W przypadku anten dzielonych, producent określa wartość dopuszczalnej mocy dla każdej połowki anteny, przy czym nie wymaga się, aby była ona taka sama jak dla całej anteny

2.6 Własności kierunkowe

2.6.1 Wymagania ogólne Charakterystyki promieniowania powinny być podane dla każdego kanału roboczego anteny. W przypadku anten dzielonych, dane te należy podać dla każdej połowki anteny, przy czym nie wymaga się, aby były one identyczne jak dla całej anteny

2.6.2 Pozioma charakterystyka promieniowania¹⁾ Nierównomierność poziomej charakterystyki promieniowania nie powinna przekraczać wartości ±2 dB. W dolnej części kąta połowy mocy pionowej charakterystyki promieniowania dopuszczalny jest wzrost nierównomierności charakterystyki poziomej do wartości ±3dB

W przypadku anten kierunkowych, kształt poziomej charakterystyki promieniowania w zakresie kąta połowy mocy oraz dopuszczalny poziom listków wstecznych i bocznych określa zamawiający. Zamawiający określa również zorientowanie osi wiązki głównej w stosunku do kierunku północy. Dopuszczalna odchyłka osi wiązki głównej od kierunku żądanego nie powinna przekroczyć wartości ±2°

2.6.3 Pionowa charakterystyka promieniowania Kształtu pionowej charakterystyki promieniowania nie normalizuje się, natomiast powinno być możliwe na życzenie zamawiającego pochylenie osi wiązki głównej oraz wypełnienie miejsc zerowych charakterystyki

¹⁾ Dla anten telewizyjnych mających pochyloną osi wiązki głównej pod pojęciem pozioma charakterystyka promieniowania należy rozumieć przekrój charakterystyki przestrzennej powierzchnią stożka kołowego którego wierzchołek leży w środku elektrycznym anteny a tworząca pokrywa się z osią wiązki

Zgłoszona przez Instytut Łączności
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Łączności dnia 27 września 1980 r
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1981 r
(Dz. Norm. i Miar nr 28/1980 poz. 113)

Wartość kąta pochylenia osi wiązki głównej oraz współczynnik i zakres kątowy wypełnienia miejsc zerowych określa zamawiający. Dopuszczalna odchyłka kąta pochylenia osi wiązki głównej od wartości zadanej dla wszystkich kierunków w płaszczyźnie poziomej nie powinna przekraczać $\pm 10\%$ wartości kąta połowy mocy pionowej charakterystyki promieniowania.

Dla anten kierunkowych wymagane to obowiązuje w zakresie kąta połowy mocy poziomej charakterystyki promieniowania.

2.7 Natężenie pola i gęstość mocy na powierzchni ziemi w otoczeniu anteny nie powinny przekraczać wartości określonych dla stref bezpiecznych, zgodnie z § 1, 3, 4, 5, 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 maja 1972 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne w zakresie mikrofalowym i Rozporządzeniem Ministrow Prac i Spraw Socjalnych oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 lutego 1977 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne w zakresie od 0,1 MHz do 300 MHz.

2.8 Zysk energetyczny Wartość zysku energetycznego anteny powinna być uzgodniona między producentem a zamawiającym. Dopuszczalna odchyłka zysku od wartości uzgodnionej nie powinna być większa niż ± 1 dB.

3 ANTENY RADIOFONICZNE UKF/FM SIECI GŁÓWNEJ

3.1 Zakres częstotliwości Anteny radiofoniczne UKF/FM powinny być przystosowane do pracy w jednym z zakresów częstotliwości 66–74 MHz lub 87,5–108 MHz.

3.2 Polaryzacja — wg 2.2

3.3 Znamionowa impedancja wejściowa — wg 2.3

3.4 Warunki dopasowania Współczynnik odbicia na wejściu toru zasilającego w całym zakresie częstotliwości pracy nie powinien przekraczać 13% (WFS 1,30).

3.5 Obciążalność Wartość dopuszczalnej mocy doprowadzonej do anteny określa producent jako jedną z wartości w kilowatach wzorem

$$P_o = 5n$$

w którym n jest liczbą naturalną od 1 do 6.

Zadana obciążalność powinna być uzgodniona pomiędzy producentem a zamawiającym.

3.6 Własności kierunkowe

3.6.1 Wymagania ogólne Charakterystyki promieniowania powinny być podane dla dolnego i górnego krańca oraz częstotliwości środkowej zakresu pracy. W przypadku anten dzielonych dane te należy podać dla każdej połowki anteny.

3.6.2 Pozioma charakterystyka promieniowania Nierównomierność poziomej charakterystyki promieniowania nie powinna przekraczać wartości ± 3 dB. Wymagane to obowiązuje w dolnej części kąta połowy mocy pionowej charakterystyki promieniowania.

W przypadku anten kierunkowych kształt poziomej charakterystyki promieniowania oraz kierunek wiązki głównej względem północy określa zamawiający. Dopuszczalna odchyłka osi wiązki głównej od kierunku zadanego nie może przekroczyć wartości $\pm 4^\circ$.

3.6.3 Pionowa charakterystyka promieniowania Kształtu pionowej charakterystyki promieniowania nie normalizuje się. Kierunek osi głównej wiązki promieniowania powinien być poziomy. Dopuszczalne odchylenie osi wiązki głównej od poziomu dla wszystkich wartości kąta azymutu nie może przekraczać $\pm 10\%$ kąta połowy mocy pionowej charakterystyki promieniowania. Dla anten kierunkowych wymagane to obowiązuje w zakresie kąta połowy mocy poziomej charakterystyki promieniowania.

3.7 Natężenie pola w otoczeniu anteny na powierzchni ziemi — wg 2.7

3.8 Zysk energetyczny — wg 2.8

4 ANTENY TELEWIZYJNE I RADIOFONICZNE DLA STACJI MAŁEJ MOCY

4.1 Wymagania ogólne

4.1.1 Zakres częstotliwości dla anten telewizyjnych — wg 2.1, a dla anten radiofonicznych — wg 3.1

4.1.2 Polaryzacja — wg 2.2

4.1.3 Znamionowa impedancja wejściowa — wg 2.3

4.1.4 Odsprężenie anteny nadawczej i odbiorczej współpracującej z tym samym przemiennikiem mierzony na wejściach ich torów zasilających nie powinno być mniejsze niż 85 dB.

4.1.5 Własności kierunkowe anten powinny być określone

— dla anten telewizyjnych dla każdego kanału roboczego,

— dla anten radiofonicznych dla dolnej, górnej i środkowej częstotliwości zakresu pracy.

4.2 Anteny nadawcze

4.2.1 Warunki dopasowania Współczynnik odbicia w kanałach roboczych, mierzony na wejściu toru zasilającego nie powinien przekraczać wartości

— 10% (WFS 1,20) dla anten telewizyjnych,

— 20% (WFS 1,50) dla anten radiofonicznych,

natomiast mierzony na wejściu anteny nie powinien przekraczać wartości

* — 5% (WFS 1,10) dla anten telewizyjnych,

— 13% (WFS 1,30) dla anten radiofonicznych.

Nie określa się wartości współczynnika odbicia dla anten szerokopasmowych poza kanałami roboczymi.

4.2.2 Obciążalność Wartość dopuszczalnej mocy doprowadzonej do anteny określa producent, przy czym nie powinna ona być mniejsza niż 1 kW mocy szczytowej sygnału wizyjnego z uwzględnieniem fonii lub mocy sygnału radiofonicznego FM.

4.2.3 Własności kierunkowe

4.2.3.1 Pozioma charakterystyka promieniowania — wg 3.6.2

4.2.3.2 Pionowa charakterystyka promieniowania Kształtu pionowej charakterystyki promieniowania nie normalizuje się, natomiast na życzenie zamawiającego

powinno być możliwe pochylenie osi wiązki głównej do 15° do kierunku horyzontalnego. Wartość kąta pochylenia określa zamawiający, przy czym dopuszczalna odchyłka od wartości żądanej, dla wszystkich kierunków w płaszczyźnie poziomej, nie powinna przekraczać $\pm 10\%$ wartości kąta połowy pionowej charakterystyki promieniowania.

Dla anten kierunkowych wymagane powyższe obowiązuje w zakresie kąta połowy mocy poziomej charakterystyki promieniowania.

4 2 4 Zysk energetyczny — wg 2 8

4 3 Anteny odbiorcze

4 3 1 Warunki dopasowania Współczynnik odbicia w kanałach roboczych mierzony na wejściu toru zasilającego nie powinien przekraczać wartości 20% (WFS 1,50)

4 3 2 Własności kierunkowe

4 3 2 1 Kierunkowość anten odbiorczych W sieci stacji małej mocy wyposażonej w przemienniki małej mocy, jako anteny odbiorcze powinny być stosowane anteny kierunkowe, przy czym wymaganą kierunkowość określa zamawiający.

4 3 2 2 Charakterystyki promieniowania anten odbiorczych

powinny być następujące

— szerokość wiązki głównej charakterystyki poziomej i pionowej nie powinna być większa niż 60° dla zakresu fal metrowych i 40° dla zakresu fal decymetrowych,

— tłumienie listków wstecznych i listków bocznych nie powinno być mniejsze niż 15 dB dla zakresu fal metrowych i 20 dB dla zakresu fal decymetrowych,

— dyskryminacja sygnałów fali elektromagnetycznej o polaryzacji ortogonalnej nie powinna być mniejsza niż 10 dB

4 3 3 Tłumienie odbiorczego toru zasilającego określone dla częstotliwości pracy anteny nie powinno być większe niż 6 dB

5 POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Nierównomierność poziomej charakterystyki promieniowania anten telewizyjnych sieci głównej pracujących w zakresie częstotliwości 620–790 MHz nie powinna przekraczać wartości ± 3 dB

Postanowienie niniejsze dopuszcza się do stosowania w ciągu dwóch lat od daty obowiązywania normy

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1 Instytucja opracowująca normę — Instytut Lotnictwa

2 Dokumenty związane

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 maja 1972 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne w zakresie mikrofalowym § 1 3 4 5 6 (Dz. U. nr 21)

Rozporządzenie Ministrów Pracy i Spraw Socjalnych oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 lutego 1977 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne w zakresie od 0,1 MHz do 300 MHz (Dz. U. nr 8 poz. 33)

3 Autorzy projektu normy — mgr inż. Krystyna Błaszczyk mgr inż. Piotr Tyrawa